

УДК 811.161.2'373.611

Алла ТКАЧ,
ВДНЗ України „Буковинський державний
медичний університет”, Чернівці (Україна)

Alla TKACH,
Higher State Educational Establishment
of Ukraine „Bukovinian State Medical University”,
Chernivtsi (Ukraine),
society@bsmu.edu.ua

СЛОВОТВІРНА ПРОДУКТИВНІСТЬ
ПРЕФІКСІВ
ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ПРОТИЛЕЖНОСТІ У
ФОРМУВАННІ
МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ТА
ТЕРМІНОЛОГІЗОВАНИХ СЛІВ

WORD-BUILDING PRODUCTIVITY OF
PREFIXES WITH THE MEANING OF
OPPOSITION IN THE FORMATION OF
MEDICAL TERMS AND
TERMINOLOGICAL WORDS

Ключевые слова: префикс, префиксоид, терминоеlement, формант, терминология, украинская медицинская терминология, значение противоположности.

Ткач Алла. Словообразовательная производительность приставок со значением противоположности в формировании медицинских терминов и терминологических слов.

В статье проанализированы структурно-семантические и функциональные особенности терминологических приставок со значением противоположности в современном языке медицины, исследованы деривационные процессы на уровне словообразовательного тождества в соответствующей терминосистеме, прослеживается тенденция к параллельному использованию иностранных и собственно украинских элементов в формировании.

Сучасна медична термінологія – одна з найбільших і найскладніших у понятійному відношенні система термінів. З-поміж проблем дериваційної нормативності в мові медицини відкритою залишається проблема стандартизації мовних варіантів наукових лексем як ефективного засобу кодифікації мови науки¹.

Так, у медичній терміносистемі в утворенні двох чи кількох паралельних словотвірних типів беруть участь як власне українські префікси, так і префікси іншомовного, найчастіше греко-латинського, походження. Запозичені префікси та префікси слов'янського типу, приєднуючись до спільних твірних основ, досить часто виступають виразниками явища словотвірної ідентичності / варіантності в українській медичній термінології².

Мета нашої розвідки – проаналізувати структурно-семантичні та функціональні особливості термінологічних префіксів зі значенням протилежності у мові медицини, дослідити і дериваційні процеси на рівні словотвірної тотожності у відповідній терміносистемі, простежити тенденцію до паралельного використання іншомовних та власне питомих формантів.

До цієї групи зараховуємо українські префікси *без-* (*збез-*, *обез-*), *не-* (*зне-*), *проти-* та

запозичені префіксоїди *а-*, *анти-*, *де-* / *дез-*, *диз-* / *дис-*, *ір-*. Володіючи спільним значенням протилежності, протидії, заперечення, ці словотвірні форманти відрізняються додатковими семантичними ознаками, частотністю та регулярністю використання³.

Найбільшою продуктивністю з-поміж власне питомих префіксів відзначається префікс *без-*, який вказує на відсутність певної ознаки, якості, позначеної похідною основою. За допомогою префікса *без-* у поєднанні із суфіксами *-к*, *-н*, *-ість*, *-ок*, *-ник*, *-ство* утворюються терміни-іменники: *безголосся*, *безсоння*, *безпліддя* (*безплідність*), *безболісність*, *безпам'ятство* та ін. Напр.: *Зварич першим підвів голову і подивився запаленими від невилитих сліз і безсоння очима -на Чізмару* (М. Івасюк); *А він пашив жаром так, що в безпам'ятстві вже чи й розпізнав її* (О. Гончар); *Сьогодні визнано, що програма екстракорпорального запліднення з переносом ембріонів – найбільш ефективний і економічний метод лікування жіночого і чоловічого безпліддя* (Із наук. зб.); *Проблему дитячої безмовності (аутизм) можна вирішити винятково засобами спеціальної педагогіки без жодних лікарських препаратів* (Із телепередачі); *В офіційній медицині материнка звичайна реко*

медується при **безсонні**, гастритах із пониженою кислотністю та **безкислотності** шлунка (І. Носаль).

Від іменникових основ за допомогою префікса **без-** та суфіксів **-н** (ий), **-ов** (ий), **-ев** (ий) утворюються прикметники, що виступають частинами медичних термінів-комполітів: **безбарвний**, **безжиттєвий**, **безкапсульний**, **безкровний**, **безструктурний**, **безпорожнинний**, **безскелетний**, **безтямний**, **без'язикий** та ін. Напр.: Глюкоза ($C_6H_{12}O_6$) – **безбарвна** кристалічна речовина, добре розчиняється у воді, солодка на смак; вона є майже в усіх органах рослин: у плодах, корінні, листі, квітах (Із підр.); Під час щеплень використовуються одноразові шприци, **безголкові** інжектори (Із підр.); Хворі на **безжовтяничні** та **сублінічні** форми хвороби найчастіше залишаються поза реєстрацією (Із наук. зб.); Під час дослідження хворих на ендогенні (**безпричинні**) депресії встановлено, що при загостренні хвороби в цереброспінальній рідині знижена концентрація серотоніну – основного метаболіту (Із газет и).

Зазначена конструкція (префікс **без-** + основа) більш продуктивна при творенні так званих термінів-прикметників, оскільки характеристика поняттям, явищам, ознакам дається насамперед за допомогою прикметника. Функціонування медичних термінів-іменників із формантом **без-** відзначається низькою продуктивністю, порівн.: **безбілковий**, **безболісний**, **безволосий**, **безживний**, **безопераційний**, **безногий**, **безрукий**, **безчуттєвий** і **беззубість**, **безкрів'я**, **безтяма**, **безсилля**, **безсоння** та ін. Напр.: **Безперервний** обмін речовин та енергії можливий тому, що живі організми є відкритими системами (Із підр.); Ризик виникнення раку простати зростає після 40 років. Пухлина може бути **безсимптомною**, тому чоловікам старшого віку слід регулярно обстежуватися в лікаря-уролога (Із газет и); Гидливе, мліісне відчуття **безсилля** прокрадалося в душу академіка Журби, мучило його, завдало майже фізичних страждань (О. Сизоненко).

Нерідко терміни-прикметники та термінологізовані лексеми із префіксом **без-** можуть переходити в розряд прислівників, порівн.: **безболісний** → **безболісно**, аналогічно **безсимптомно**, **безтямно**, **безчуттєво** та ін. Напр.: Джерелом і резервуаром вірусу [Ласса] є африканські гризуни, які переносять хворобу **безсимптомно**, але виділяють збудник із сечею і слиною (Із підр.).

Паралельно із префіксом **без-** досить часто функціонує префікс **не-**, порівн.: **безігментний** – **непігментний**, **безігментований** – **непігментований**, **безструктурний** – **неструктурний**, **безрецептний** – **нерецептний**, **безрецептурний** – **нерецептурний**, **безпліддя** – **непліддя**, **безплідність** – **неплідність**. Напр.: Саме через **безпліддя** більшість подружніх пар розлучається, завдаючи цим собі великої психічної травми (Із газети); У жінок при привалії **неплідності**

(понад 5 років) частіше трапляються кардіалгії, цефалгії, психовегетативні розлади (Із наук. зб.). Хоча, на нашу думку, всі ад'єктиви з префіксом **без-** виражають загальне словотвірне значення „позбавлення, відсутність того, що назване мотивуючим іменником-основою”, а з префіксом **не-** – „заперечення ознаки, вираженої мотивуючим компонентом”, порівн.: **безмедикаментозний** – **немедикаментозний**, **безпритомний** – **непритомний**, **безстатевий** – **нестатевий**, **безсимптомний** – **несимптомний** та ін. Напр.: При токсоплазмозі в організмі проміжного хазяїна відбувається **нестатеве** розмноження паразита (Із підр.); На туберкульоз частіше хворіють ті, хто перебуває у **негігієнічних** умовах, зловживає алкоголем і курінням (Із газет и); Лазеротерапія – метод **немедикаментозний**, що особливо важливо, адже на багато ліків у хворих алергія – наслідок тривалого безальтернативного застосування фармакотерапії (Із газети); Якщо хворобу не лікувати, то за кілька тижнів хворобливі явища затихають і далі гонорея переходить у хронічну форму, характеризується майже **несимптомним** розвитком (Із газети).

Як абсолютні словотворчі форманти функціонують у медичній термінології власне український префікс **не-** (**зне-**) та запозичений **а-** у межах словотвірного значення „відсутність характерних рис, визначених твірною основою”. Таке явище характерне для прикметникових основ іншомовного походження та похідних від них іменників, порівн.: **аритмічний** – **неритмічний**; **атиповий** – **нетиповий**.

Словотворчий формант **а-** надає термінам відтінку заперечення, „більше наближається за значенням до префікса **анти-**, ніж до префікса **не-**”⁴. Формант **не-** дає вказівку на відсутність того, що виражене мотиваційною основою, порівн.: **анормальний** – **ненормальний**. Слова з префіксом **а-** переважають у науковій літературі, зокрема в термінології, у них відчутний елемент книжності, зумовлений наявністю іншомовного афікса. Лексеми з префіксом **не-** частіше використовуються у розмовно-побутовій сфері, „префікс **не-** надає їм відтінку звичності, „затемнює” іншомовний характер твірних основ”⁵.

У межах спільного значення протилежності групуються також український префікс **не-** та запозичений префіксоїд **ір-**. Проте ці форманти відзначаються низькою продуктивністю у медичній термінології, порівн.: **іраціональний** – **нераціональний**, **ірреальний** – **нереальний**, **ірегулярний** – **нерегулярний**. Напр.: **Раціональний момент** у поглядах на етіологію недуг займав незначне місце порівняно з **іраціональним** (Із підр.); **Нераціональне** пояснення етіології хвороб перебувало у прямій залежності від анатомо-фізіологічних поглядів представників як „професійної” ланки народної медицини, так і широкого загалу (Із підр.).

У префіксальному словотворі типовими ідентичними префіксами є *без-*, *збез-*, *зне-* та *обез-*, які разом із суфіксами *-и-* або *-і-* виражають відповідно словотвірні значення – „зробити якимсь, позбавити чогось”, порівн.: *знеболити* (*знеболення*, *знеболювання*) – *обезболити* (*обезболення*, *обезболювання*), *знежирити* (*знежирення*) – *обезжирити* (*обезжирення*), *знекровити* (*знекровлення*) – *обезкровити* (*обезкровлення*), *знепліднити* (*знепліднення*) – *обезпліднити* (*обезпліднення*) та „стати якимсь”, порівн.: *безплідний* – *знепліднений*, *збезводнений* – *зневоднений* – *обезводнений*, *збезсилити* – *знесилити* – *обезсилити*. Напр.: Згідно з дослідженнями істориків, у Древньому Єгипті та Китаї природний магніт застосовувався як засіб *знеболення*, а також для лікування ран і виразок (Із газет и); Після проведення *знеболювання* розрізом Волковича-Дьяконова здійснено розсічення тканин правої здухвинної ділянки задовжки до 3 см (Прококо операції: апендектомія); Темний колір язика сигналізує про тяжкі хронічні порушення функцій органів травлення, *зневоднення* (Із газет и); Стерильний – 1. Звільнений від організмів, здатний заражати. 2. *Знепліднений*; *безплідний*, позбавлений здатності до запліднення (Сучасний словник іншомовних слів). Суть словотвірної ідентичності лексем з такими префіксами полягає у можливості деяких з них співвідноситись і з прикметниковими, і з дієслівними твірними основами за умови збереження тотожності змісту. Найактивнішим формантом виступає префікс *зне-*.

Термінологічних утворень з префіксальними морфемами *збез-* та *обез-* небагато. Складний український префікс *збез-* (*з-* + *без-*) сформувався пізніше за аналогією до префікса *обез-*. Разом із суфіксами *-и-* або *-і-* він приєднується в основному до тих іменникових основ, що й складний префікс *обез-* (*о-* + *без-*), утворюючи префіксально-суфіксальні терміни з тим самим значенням. Напр.: *Збезводнений* організм дитини потребував кваліфікованої лікарської допомоги (Із телепередачі); *Мавра, обезсилена, не годна тя жко робити, відшукувати людей своїх теж тепер не в силі* (О. Кобилянська). Переважна більшість дієслівних лексем цієї структури паралельно мотивується основами іменників та прикметників, подеколи трапляються прислівникові форми. Напр.: – *Ампула обезболювального препарату коштувала тисячу гривень, – розповідає Олексій* (Із газет и); *Добре опшарені окропом листки борщівника сибірського прикладають як обезболююче при ревматизмі* (І. Носаль). Новотворами за зразком цих словотворчих типів дієслівна система сучасної української медичної термінології майже не поповнюється. Нині спостерігається чітко визначена тенденція до витіснення термінологічних одиниць з префіксом *обез-* термінами з префіксом *зне-*. Свідченням цього є відсутність відповідників серед більшос-

ті наукових лексем з префіксом: *знемагати*, *знерухоміти*, *знешкодити* тощо.

Отже, чималу кількість становлять терміни (термінологізовані слова) із складним префіксом *зне-* (*з-* + *не-*), що виражає словотвірне значення „позбавити того, що визначено твірною іменниковою основою”. Такі наукові лексеми можуть бути представлені дієсловами, прикметниками (дієприкметниками) та (рідше) іменниками, порівн.: *зневоднити*, *знекровити*, *знемагати*, *знерухоміти*, *зnezаражувати*; *знекровлений*, *знепритомний*, *знесилений*; *зневоднення*, *зnezаражування*, *знеболення*, *знекровлення* та ін. Напр.: *Кофеїн має властивості діуретика, тобто зневоднює* клітини (Із газети); *Щоб зnezаразити* воду, через неї пропускають срібні електроди (З. Боларович); *Терентяк, важко поранений у плече, відповз із автоматом у видолину й знепритомнів* у калюжі власної крові (М. Івасюк); *Вона, вкрай знесилена й виснажена боротьбою з невтихаючим болем, не втрималася й закричала* (О. Сизоненко); *Препарати горіцивіту весняного застосовуються в науковій і народній медицині як серцеві, сечогінні, знеболювальні та заспокійливі засоби* (Є. Товстуха); *Її вранці знайшли сусіди. Знекровлену* (Ю. Щербак); *Стерилізація (зnezараження, знепліднення) – повне знищення вегетативних і споривих форм усіх мікроорганізмів на певних предметах, матеріалах, живильних середовищах* (Із підр.); *Знеболення* проводилось за допомогою ендотрахеального наркозу (Із наук. зб.); *На якомусь бакаї машину підкинуло, і знепритомний знову застогнав* (О. Гончар).

Спільну твірну основу можуть мати український префікс *проти-* та запозичений формант *анти-*. Приєднуючись найчастіше до прикметникових основ, ці префікси характеризуються повною тотожністю й означають протилежність, протидію, ворожість, заміну, порівн.: *протівірусний* і *антивірусний*, *протидіуретичний* і *антидіуретичний*, *протикорозійний* і *антикорозійний*, *протимікробний* і *антимікробний* та ін. Такі терміни взаємозамінні й паралельно функціонують у науковому стилі без будь-яких обмежень, оскільки префікси *анти-* і *проти-* не вносять у семантику додаткових розрізнявальних функцій щодо єдиного семантичного значення. Однак лексемам із префіксом *проти-* більш властиве конкретне значення, а лексемам з префіксом *анти-* – узагальнене, абстрактне⁶. Напр.: *Помідори містять кислоти, що мають жовто-гінні, сечогінні, антимікробні та протизапальні властивості, а також речовини протисклерозної та антирадіаційної дії* (Із газет и); *Вероніка лікарська виявляє анестезуючий, протиспазматичний, протизапальний, антисептичний, антитоксичний ефекти і сприяє загоюванню ран, трофічних виразок* (Є. Товстуха); *В останні десятиліття наука отримала нові терапевтично цінні антибіотики з широким спек-*

тром **протимікробної** дії (Із журналу); Тхнуло потривоженою пилюкою, политим водою цементам і ще чимось – чи то гасом, чи то якимсь **антисептиком** (І. Гребенюк); Меліса виявляє заспокійливий, **протисудомний**, **антиаритмічний**, спазматичний і **протиблювотний** ефекти, знижує артеріальний тиск (Седасен форт е. Листок-вкладка. Інформація для пацієнта); **Антианемічним** називають вітамін В₁₂, що бере участь у процесах синтезу білка і червоних кров'яних тілець у кістковому мозку (Із газет и).

Формант **анти-** може формувати й терміни-іменники. Проте такий тип є майже не продуктивним у медичному термінотворенні. Напр.: Протофол, лідокаїн, ксанакс, золофт, паксил, демерол, деприван – це лише неповний список знеболювальних, заспокійливих, **антидепресантів** та **міорелаксантів** (В. Гранецька); На вражену укусом комахи шкіру треба накласти стерильну пов'язку і доправити потерпілого до лікарні, де має бути набір відповідних **антитоксинів** (Із газет и).

У сучасному українському термінотворенні досить виразно простежується тенденція до функціональної активізації питомо українських формантів. А тому, будучи семантично прозорішим для носіїв української мови, префікс **проти-** широко вживається в національній медичній термінології, конкуруючи з формантом **анти-**, порівн.: **протиалергічний**, **протиблювотний**, **противиразковий**, **протигрипозний**, **протиенцефалітний**, **протизапальний**, **протималарійний**, **протиравцевий**, **протиухлинний**, **протиспазматичний** т а ін. Цей префікс, як бачимо, активно вживається і з українськими основами, і з основами іншомовного походження. Напр.: При укусах кліщів вводять **протиенцефалітний** імуноглобулін (Із підр.); Ще в „травнику” 1771 р. згадується, що квіти конвалії діють снотворно, **протисудомно**, слаблять, ягоди мають **протималарійну** дію (З. Болт арович); Щодня він намагався робити по дві операції й дедалі більше відчував **протиприродність** такої перенапруги, бо це було поза межами людських можливостей (О. Сизоненко); Виявилось, що екстракт кори папаї в 250 разів ефективніший від багатьох лікарських **протионкологічних** препаратів (Із газети); Залежно від того, проти якого агента розвивається опірність організму, розрізняють такі форми імунітету: **протитоксичний**, **протибактеріальний**, **противірусний**, **протигрибовий**, **протипаразитарний**, **протиухлинний**, трансплантаційний (Із підр.).

У структурно-семантичній групі термінів із значенням заперечення префікс **анти-** семантично близький до українського префікса **не-**, порівн.: **антигігієнічний** – „який суперечить (не відповідає) нормам гігієни” – **негігієнічний**; **антисанітарний** – **несанітарний**. Напр.: Причини смертності українського народу були типовими для колоніальних країн: **антигігієна**, інфекційні

хвороби, туберкульоз, неякісні ліки або їх відсутність чи недоступність... (Із підр.); Жадан почав гризти нігті. Розумів, що це погана, некультурна, **негігієнічна** звичка, не личить без двох хвилин докторові наук робити це, тим паче в медичній установі, але не зміг стриматися (Ю. Щербак); На виникнення і розвиток інфекції мають вплив і інші фактори зовнішнього і соціального середовища: погані умови життя і побуту, **антигігієнічна** обстановка, аварії водопровідних мереж, кризові явища... (Із підр.). Проте у таких термінологічних парах йдеться про відносну ідентичність, бо терміни з префіксами **анти-** і **не-** розрізняються відтінками значень: „мотивованим основам із запозиченим префіксом **анти-** властивий прояв активності, а основам із українським префіксом **не-** – прояв стабільності, констатації чогось”⁷, порівн.: **антисептичний** – **несептичний**. Утворення з префіксом **анти-** більше увиразнюють негативну оцінку, ніж однокореневі відповідники з **проти-** і **не-**Префікси **де-** / **дез-**, **диз-** / **дис-** також виражають спільне словотвірне значення протидії, заперечення, протилежності. Вони розрізняються частотністю, регулярністю вживання, а також додатковими семантичними ознаками. Сполучаючись з основами, такі запозичені форманти надають новоутвореним термінам, паралельно із значенням ліквідації дії чи наслідку, ще й значення зворотного процесу щодо того, що виражає мотивуюча основа іншомовного походження⁸: **дегазація**, **дегельмінтизація**, **дезінтоксикація**, **дезінфекція**, **деконцентрація**, **деструкція** т а ін. Напр.: При обмеженні рідини розвиваються симптоми **дегідратації**: головний біль, сухість шкіри і слизових оболонок, нудота, блювання, підвищення температури, часте серцебиття, згущення крові, може розвинутиися колапс (Із газет и); Основні прояви мієломної хвороби – біль у кістках, поява пухлин, переломів, множинних вогнищ **деструкції** кісток (Із довідника); Тільки за допомогою реконструктивно-відновних оперативних втручань вдається виправити **деформацію** та поновити функцію суглоба при ревматоїдному артриті (Із підр.); Збудник пташиного грипу чутливий до високої температури та **дезінфекції**, яка містить йод чи формалін (Із газет и).

Приєднуючись до іменникової основи, префікс **диз-** (**дис-**) надає терміну негативного або протилежного змісту, означає втрату, позбавлення чого-небудь або розлад: **дизентерія** **дизосмія**, **дизурія**, **дисбактеріоз**, **дисбаланс**, **диспенсія**, **дистрофія** т а ін. Напр.: Розвиток **дисбактеріозу** при хронічному пієлонефриті зумовлений тривалим **антимікробним** лікуванням, токсичною дією препаратів, змінами імунного статусу організму (Із підр.); У новонароджених через наявність синдромів клінічної **дизадаптації** на першому тижні життя мають місце зміни, що характеризують порушення білковосинтезувальної, глікогенсинтезувальної, ліпідної, детокси-

каційної функції печінки (Із наук. зб.); **Дизентерія**, як і інші кишкові інфекції, є хворобою брудних рук (Із підр.).

Отже, ідентичність словотворчих префіксів характеризується такими ознаками, як:

– однакові префікси, приєднуючись до різних твірних основ, які належать до однієї частини мови, виражають тотожне словотвірне значення;

– різні словотворчі префікси, поєднуючись з тією самою твірною основою, творять терміни з однаковим значенням і функціонують як рівноправні та взаємозамінні⁹.

Проведений аналіз словотворчих засобів і вживання похідних слів із ними в наукових, навчально-методичних, художніх, публіцистичних текстах дає підстави стверджувати, що префікси (запозичені й власне питомі), яким властиві значення протилежності (*без-* (*збез-*, *обез-*), *не-* (*зне-*), *проти-*; *а-*, *анти-*, *де-* / *дез-*, *диз-* / *дис-*, *ір-*), є досить продуктивними словотворчими формантами. Такі ідентичні префікси, приєднуючись до твірної основи, можуть надавати додаткового семантичного відтінку термінові чи термінологізованому слову, залежно від ситуації спілкування та стилю мовлення. У сучасному функціонуванні помітна тенденція до паралельного використання іншомовних і питомих українських термінів у живомовному спілкуванні лікаря з пацієнтом, щоб уникнути непорозумінь та висловити чітко поради з приводу тих або інших процедур у процесі лікування.

References:

¹Tkach A.V. Word creative identity Ukrainian terminology: Monograph / A. V. Tkach, V. D. Shynkaruk. – Chernivtsi: Chernivtsi University Press, 2010. – P. 42.

²Ibid. – P. 43.

³Ibid. – P. 43.

⁴Bezpyoyasko O. K. Synonymy Ukrainian and international prefixes / O. K. Bezpyoyasko // Linguistics. – 1979. – № 6. – P. 68.

⁵Ibid. – P. 68.

⁶Ibid. – P. 67.

⁷Ibid. – P. 68.

⁸Bezpyoyasko O. K. In other languages prefixes in Ukrainian / O. K. Bezpyoyasko // Ukrainian language and literature at school. – 1979. – № 7. – S. 29, 30.

⁹Tkach A.V word creative identity Ukrainian terminology: Monograph / A. V. Tkach, V. D. Shynkaruk. – Chernivtsi: Chernivtsi University Press, 2010. – P. 68.

Tkach Alla. Word-building productivity of prefixes with the meaning of opposition in the formation of medical and terminological words. Modern medical terminology is one of the largest and most complex relation system in conceptual terms. Among the problems derivative normativity in the language of medicine is the problem of open standardization of scientific language versions of tokens as an effective means of codification of the language of science.

For example, in medical terminology in the formation of two or more parallel structural word types true Ukrainian prefixes and prefixes of foreign, mostly Greek-Latin origin are involved. Borrowed prefixes and prefixes of Slavic type, joining the common foundations of generators, often act as spokesmen for the phenomenon of word creative identity / variability in the Ukrainian medical terminology.

The analysis of word-building tools and the use of words derived from them in research, teaching, literary, journalistic texts gives reason to believe that the prefixes (both borrowed and specific) that opposites inherent value (*без-* (*збез-*, *обез-*), *не-* (*зне-*), *проти-*; *а*, *анти-*, *де-* / *дез-*, *диз-* / *дис-*, *ір-*), are very productive derivational formants. These prefixes are identical, joining the generatrix base, can provide additional semantic twist to the term, as appropriate communication and broadcasting style. In today's operation marked trend towards parallel use of foreign and Ukrainian specific terms in doctor communication with the patient is crucial, especially to avoid confusion and give clear advice on certain procedures during treatment.

Key words: *prefix, prefixoids, term-element, formant, terminology, Ukrainian medical terminology, the meaning of opposition.*

Ткач Алла – кандидат філологічних наук, доцент кафедри суспільних наук та українознавства Вищого державного навчального закладу України „Буковинський державний медичний університет”. Автор та співавтор близько 100 наукових та навчально-методичних праць, з-поміж яких 3 монографії та 5 посібників. Наукові інтереси: сучасна українська медична термінологія; методика викладання української мови як фахової у вищій школі.

Tkach Alla – candidate of philological sciences, associate professor of department of Social Sciences and Ukrainian Studies, of Higher Educational Establishment of Ukraine "Bukovyna State Medical University". She is an author and co-author of about 100 scientific and educational works, including 3 monographs and 5 manuals. Her research interests include contemporary Ukrainian medical terminology; methods of teaching Ukrainian language as a professional in high school.

Received: 19-10-2015

Advance Acces Publisher: December 2015

© A. Tkach, 2015